

Javaslat a
Georgikon Karon nemesített szőlőfajták

.....
„[nemzeti érték megnevezése]”
[települési/tájegységi/megyei/külhoni magyarság] értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Dr. Kocsis László (név)

..... (aláírás)

Keszthely, 2014. március 26. (település, dátum)

(P. H.)

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:
Pannon Egyetem Georgikon Kar, Kertészeti Tanszék

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Dr. Kocsis László.....

Levelezési cím: 8360 keszthely, Deák F. u. 16.....

Telefonszám: 83 545 058.....

E-mail cím: kocsis-l@georgikon.hu.....

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

Georgikon Karon nemesített szőlőfajták

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

agrár- és élelmiszer gazdaság	egészség és életmód	épített környezet
ipari és műszaki megoldások	kulturális örökség	sport
természeti környezet	turizmus	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

...Pannon Egyetem, Georgikon Kar szőlő fajtagyűjteménye .....

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

települési	tájegységi	megyei	külhoni magyarság
------------	------------	--------	-------------------

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A szőlőnemesítési munka Jeszenszky Árpád tanszékvezető javaslatára, Bakonyi Károly vezetésével 1949 őszén kezdődött. A nemesítő munka a tájban legjobban elterjedt Olasz rizling fajta klónszelektálásával kezdődött, majd a Chasselas fajtacsoport, Rizlingszilváni, Zöld veltelini, Tramini fajták szelektálásával folytatódott. Az 1950-es évek második felében kezdődött a fehérborszőlő-fajták keresztezéses nemesítése, korai érésű borszőlőfajták előállítására.

Az 1970-es években kezdenek foglalkozni az országban még fellelhető, de a termesztésben még ki nem próbált Teleki alanyfajták begyűjtésével, termesztési értékvizsgálatával, fajták leírásával. Az alanyfajták begyűjtésével egyidőben kezdődött el öt termesztésben lévő Teleki fajta klónszelektálása, majd keresztezéses nemesítéssel, új mész- és szárazságtűrő alanyfajták előállítására. Az 1980-as évek végén indul a csemegeszőlő nemesítés, a korai érésű, vörösbort adó hibridek előállítására.

Államilag minősített fehérborszőlő-fajták

Cserszegi fűszeres

Cserszegi fűszeres

Származása: Bakonyi Károly és társai 1960-ban az Irsai Olivér x Piros tramini fajták keresztezésével állították elő. 1982-ben részesült állami elismerésben.

Elterjedtsége: Az állami elismerését követően az 1985/86-os fagyos évek után jó fagy-tűrésének köszönhetően, igen gyorsan terjedt. 2001. évi adatok szerint 2 461 ha telepítése található az országban. A minőséget adó fehér borszőlőfajták között az ötödik helyet foglalja el. Az ország tíz legjobban szaporított fajtáinak egyike. Kisebbségi telepítései megtalálhatók Szlovákiában, Romániában, Szlovéniában. Több szőlőtermesztő országban van kipróbálás alatt.

Ampelográfiai jellemzői

Tőkéje: közepes erősségű, viszonylag kevés hajtást nevel, hónaljajtás képzésére hajlamos.

Vesszői: világosbarna színűek, csupaszok, rövid ízközűek, hengeresek. Rügyei: kicsik, csupaszok. Vitorlája: fényes, bronzos, csupasz. Levele: középnagy vagy kicsi, ötkarjú, oldalöblök sekélyek, nyíltak. Vállöblök: lehet nyílt vagy záródó. Levéllemeze világos zöld, sima felületű, barnászöld. Fürtje: közepesen tömött, vállas, átlagtömege 150-200 g. Bogyói: kicsik, gömbölyűek, 14 x 14 mm nagyságúak, borostyán színűek, vékony héjúak, lédúsak, élénk savúak, fűszeres ízűek.

Termesztési értéke: A téltűrése kiemelkedő, a - 20 oC-os téli lehűlést még károsodás nélkül tűri. Az ország legjobb fagyűrő fajtáinak az egyike. Peronoszpóra, lisztharmat és botrytis ellenállósága jó. Túlterhelésre, szárazságra, levélatkára érzékeny. Hónaljasodásra hajlamos, mégis laza lombot nevel, nem önárnyékoló fajta. Rügyeinek a termékenysége jó, rövidcsapos metszés mellett is bőven terem. Megfelelő tápanyag-utánpótlás mellett 12-15 t/ha terméshozamra is képes. Szeptember második felében érik, jó cukorképző, 17-20 mustfokra az ország hidegebb termőterületein is beérik.

Bora rendszerint savas, kemény karakterű, fűszeres ízű, illat- zamatanyagokban gazdag, Neszmélyen előállított borát 1998-ban, Angliában az év fehérborának választották. Ljubljánban, 1980-ban nagydíjat, 1992-ben ezüstérmét kapott. Országos versenyen több ízben aranyéremmel jutalmazták.

Telepíthetősége: Ajánlott fajtaként 20, engedélyezett fajtaként 14 borvidéken, körzetben, illetve alkörzetben telepíthető fajta.

Nektár

Nektár

Származása: Bakonyi Károly és társai 1970-ben állították elő a Judit x Cserszegi fűszeres fajták keresztezésével. 1994-ben részesült állami elismerésben.

Elterjedtsége: Kisebb mennyiségben az ország minden termőterületén megtalálható, két megyében szerepel az ajánlott fajták között.

Ampelográfiai jellemzői

Tőkéje: közepes növekedésű, laza lombozatú. Vesszői: közepes vastagságúak, közepes ízköz hosszúságúak, csupaszok, sárgásbarna színűek, csíkosak. Rügyei: kicsik, hegyesedők, barnák, csupaszok. Vitorlája: bronzoszöld, pókhálós, fényes, nyitott, kiterített. Levele: kicsi, zöld, sima felületű, karéjainak a száma változó. Vállöblök: nyílt, oldalöblök közepes mélységűek, keskenyek. Levéllemez színe sötétzöld. Ezelete zöld, érszőge kicsi, széle sekélyen és ritkán bemetszett. Szövege kemény, könnyen szakadó, zsíros és fényes. Levélerek zöldek, tövük halványpiros. Levélnyél, kacs: pirosaszöld. Fürtje: középnagy, ágas, közepesen tömött, fürt-átlagtömege 180-200 g. Bogyói: kicsik, gömbölyűek, 14,5 x 14,5 mm nagyságúak, aransárga színűek, pontozottak, rozsdabarnák, ropogósak, lédúsak, édesek, muskotályos, fűszeres ízűek.

Termesztési értéke: Közepes növekedésű, viszonylag kevés hajtást nevelő fajta. Késői fakadású, termőképessége jó, de szálvesszős metszést igényel, mert a vesszők alsó két-három rügye kevés termést hoz. Peronoszpóra és lisztharmat ellenállósága közepes, botrytis ellenállósága kitűnő. Jó cukorképző, szeptember közepén, végén szüretelhető fajta, 18-20 mustfokra minden évben beérik. Termése az évjáratok többségében egy hónapig is a tőkén tartható, nem rothad, töppedésre hajlamos. Bora jellegzetes karakterű, intenzív, aromás, fűszeres-muskotályos illatú. Savas, harmonikus, elegáns bort adó fajta. Töppedt terméséből különleges minőségű bor készíthető.

Telepíthetősége: engedélyezett fajtaként telepíthető: Kunsági borvidéken, a Cserszegi, Balatonmelléki, Muravidéki, Bácskai, Ceglédi, Duna-menti, Kiskőrösi és Kiskunhalas - Kiskunmajsai körzetekben.

Származása: Bakonyi Károly és társai 1975-ben állították elő az Olasz rizling x Tramini fajták keresztezésével. 2001-ben részesült állami elismerésben.

Elterjedtsége: az állami elismerése után a Balaton északi részén, a Nyugat-Dunántúlon kezdik telepíteni.

Ampelográfiai jellemzői

Tőkéje: erős növekedésű, merev hajtásokat nevelő fajta. Vesszői: közepes vastagságúak, sárgásbarna színűek, hengerek, középhosszú ízközűek, csupaszok, pontozottak. Rügyei: kicsik, hegyesedők, fakóbarna színűek, pókhálósak, gyapjasak. Vitorlája: gyapjas, zöld színű, domború, fiatal hajtás zöld színű, gyapjas. Levele: középnagy, ötszögletű és ötkaréjú. Levéllemez kemény szövetű, merev, nehezen szakadó, bőrszerű, zöld színű. A levél széle kétszeresen fűrészes, mélyen és ritkán bemetszett. Levél színe és fonáka pókhálós. A levélerek és a levélnyél zöld. Fürtje: középnagy, vállas, ágas, tömött. Átlagos fürttömege 180-200 g. Bogyói: kicsik, gömbölyűek, kissé oválisak 14 x 14,3 milliméteresek, sárgászöldek, vastag héjúak, lédúsak, édesek, semleges ízűek.

Termesztési értéke: erős növekedésű, bőtermő, a téli fagyokat, a szárazságot jól tűri. Szeptember végén, október elején érik, jó cukorképző, 17-18 mustfokra a hidegebb termőtájakon is beérik. Rövidcsapos metszés mellett is bőven terem, erős növekedése miatt szálvesszőzhető. Bora: az Olasz rizlinghez hasonló, de annál savasabb, illat- és zamatanyagokban gazdagabb, testes, harmonikus, elegáns minőségű bort adó fajta.

Telepíthetősége: az állami elismerés után a Dunántúl nyugati részén kezdik telepíteni. Szárazságtűrése miatt elsősorban meleg, száraz területek fajtája lehet. Botrytis ellenállóképessége és jó savtermelő-képessége miatt termése sokáig a tőkén tartható, alkalmas késői szüretelésű minőségű borok előállítására.

Rozália

Rozália

Származása: Bakonyi Károly és társai állították elő 1980-ban az Olasz rizling x Tramini fajták keresztezésével. 2001-ben részesült állami elismerésben.

Elterjedtsége: A Balaton északi részén, Zala és Vas megyében kezdik telepíteni.

Ampelográfiai jellemzői

Tőkéje: erős növekedésű, aránylag nagyszámú, mereven álló vesszőt nevel. Vesszői: közepes vastagságúak, hengerek, egyenesek, fakóbarnák, középhosszú ízközűek. Rügyei: közepes nagyságúak, barna színűek, hegyesedők, csupaszok. Vitorlája: bronzoszöld, gyapjas, nyitott, domború felületű. Levelei: közepes nagyságúak, ötszögletűek, homorúak, hólyagos felületűek, sötétzöld színűek, ötkaréjúak, merevek, nehezen szakadók, bőrszerűek. Levél széle kétszeresen fűrészes, mélyen és ritkán bemetszett, színe és fonáka pókhálós. Levélerek zöldek, tövük vörös, érszög középnagy. Fürtje: középnagy, ágas, tömött, rövid, széles. Fürtátlagtömege 170-200 g. Bogyói: kicsik, gömbölyűek 13,5 x 13,5 mm nagyságúak, rózsaszínűek, vastag héjúak, édesek, semleges ízűek, lédúsak.

Termesztési értéke: erős növekedésű, nagy lombozatú, bőtermő, a szárazságot jól tűró fajta. Szeptember végén, október elején érik. Jó cukorképző 17-19 magyar mustfokra még a hidegebb termőtájakon is beérik. A must savtartalma közepes, 7-9 g közötti. Rövidcsapos metszéssel is bőven terem, 6-7 db/tő rügyterheléssel a terméshozama eléri a 10-12 t/ha termésmennyiséget. Csapadékos években szürkerothadásra hajlamos, a szüret előtti levelezést meghálálja. Bora testes, harmonikus, illat- és zamatanyagokban gazdag; elegáns bort adó fajta. Koczor Kálmán balatonfüredi szőlősgazda elsőként telepítette a Balaton-felvidéken. Borát több hazai versenyen díjazták, az elmúlt években Írországra exportálja. Meg van a remény arra, hogy az írek kedvenc borává váljon.

Telepíthetősége: középkorai érése miatt a hűvösebb Nyugat-dunántúli bortermőhelyek fajtája lehet. Kimagasló szárazságtűrése alkalmassá teszi arra, hogy a száraz, meleg talajokon huzamosabb ideig nagy és jó minőségű termést adjon.

Származása: Bakonyi Károly és társai állították elő a 1967-ben a Juhfark x Irsai Olivér fajták keresztezésével. 2001-ben részesült állami elismerésben.

Elterjedtsége: a Balaton északi partján és a Somló-hegyen található kisebb telepítések.

Ampelográfiai jellemzői

Tőkéje: erős növekedésű, vastag, merev vesszőket nevel. Vesszői: vastagok, szürkésbarna színűek, csupaszok, gyéren pontozottak. Rügyek: nagyok, tompák, közép barna színűek, pókhálósan szőrözöttek. Vitorlája: gyapjas, zöldesbarna színű. A fiatal hajtás zöld és gyapjas szőrözöttségű. Levele: nagy méretű, ötszögletű, ötkaréjú, zöld, hólyagos felületű, kemény, merev állású, nehezen szakadó, bőrszerű. A levél színe csupasz, fonáka szőrösödő. A levél széle kétszeresen fűrészes, mélyen és ritkán bemetszett. A levélerek zöldesek. Fürtje: közép nagy méretű, vállas, keskeny, középhosszú, tömött. Átlagos fürttömege 150-160 g. Bogyói: kicsik, megnyúltak, sárgászöld színűek, vastag héjúak, 13 x 14 mm nagyságúak, savasak, semleges ízűek.

Termesztési értéke: erős növekedésű, bőtermő, szeptember végén, október elején szüretelhető, 18-20 mustfokra minden évben beérik. Töppedésre hajlamos, ezért jó évjáratokban, a töppedt termés mustfoka a 22-25 Mmo-ot is elérheti. A termés sava magas, mustban mért sava 9-12 g/l közötti. Szürkerothadásra nem hajlamos, termése sokáig a tőkén tartható, magas savtartalma miatt savhiánytól nem kell tartani. Rövidcsapos metszéssel is jól terem, de erős növekedése miatt szálvesszőzhető. Sűrű lombja a zöldmunkát meghálálja.

Bora: kemény karakterű, egy-két éves érleléssel savai finomodnak. Illat- és zamatanyagokban gazdag savas borát a Juhfarkéhoz hasonlónak tartják. Késői szürettel különleges minőségű bort ad. Borát több borversenyen díjazták.

Telepíthetősége: A Balaton északi részén és a somlói borvidéken kezdik telepíteni. Savas termése miatt az alföldi borvidék egyik értékes fajtája lehet.

Állami elismerés előtt Magyar rizling néven szerepelt.

Származása: Bakonyi Károly és társai állították elő az (Olasz rizling x Ezerjó) x (Olasz rizling x Szürkebarát) keresztezésével 1978-ban. 2005-ben részesült állami elismerésben.

Elterjedtsége: kipróbálás alatt van az Alföldön és a zalai termőtájba.

Ampelográfiai jellemzői

Tőkéje: erős növekedésű, dús, félmereven álló vesszőket nevel. Vesszői: közepes vastagságúak, sárgásbarnák, csupaszok, pontozottak és csíkosak, közepes ízköz hosszúságúak. Rügyei: közép nagyok, csupaszok, hegyesedők, közép barnák. Vitorlája: zöld, nyitott és lapított, gyapjas, domború. Levele: közép nagy, sötétzöld, homorú, hólyagos felületű, ötkaréjos. A levél széle kétszeresen fűrészes, mélyen és ritkán bemetszett. Erezete zöld. A levél színe csupasz, fonáka gyapjas, szövete kemény, merev, nehezen szakadó. Fürtje: közép nagy, vállas, tömött, átlagtömege 170-180 g. Bogyói: kicsik, gömbölyűek, sárgászöldek, 14 x 14 mm nagyságúak, húsa olvadó, semleges ízű.

Termesztési értéke: erős növekedésű, bőtermő fajta. Szeptember végén, október elején szüretelhető, jó cukorképző, 17-18 magyar mustfokra mindenütt beérik. Rövidcsapos metszés mellett is bőven terem. Az Olasz rizlingnél korábban érő, fagyot, szárazságot jobban tűrő fajta. Bora: az Olasz rizlinggel majdnem azonos, de annál rendszerint savasabb, illat- és zamatanyagokban gazdagabb, testesebb. Szép savai miatt kiváló pezsgőalapanyag lehet. Szabadalmi oltalomban részesített fajta.

Telepíthetősége: fagy- és szárazságtűrő, borának savtartalma miatt elsősorban az alföldi borvidékre, az ország déli részére, száraz, meleg fekvésbe ajánlható.

Származása: Bakonyi Károly és munkatársai állították elő a Teleki-Kober 5BB x Vinifera fajták pollenkeverékének a keresztezésével 1981-ben. 2004-ben részesült állami elismerésben.

Elterjedtsége: Telepítése az elmúlt években kezdődött, jelenleg kb. 5 ha nagyságú területen található. 1995-ben jelentették be fajtaminősítésre. 1996-ban szabadalmaztatták, azóta szerepel a szaporítható fajták jegyzékében.

Ampelográfiai jellemzői

Tőkéje: erős növekedésű, sok vesszőt nevel. Vesszői: vastagok, hosszú ízközűek, világos csokoládébarna színűek, sima felületűek, hengeresek, csupaszok, alig bordázottak. Kacskepzdés kizárólag a szárcsomón található, azok vöröses színűek, csupaszok, többszörösek.

Vitorlája: zárt csónak alakú, bronzos színű, csupasz, domború. Levelei: középnyagok, zöldek, kerekék vagy kissé megnyúltak, sima felületűek, csupaszok, tagolatlanok vagy kissé karéjosak, a karéjok száma változó. Vállból: középnyag, záródó, szélét levéllemez határolja. Levélnyel: lilászvörös, hengeres, csupasz, mintázatlan, aránylag rövid. Virága: hímnös, a termő körte alakú, a porzósálak középhosszúak, állásuk 45o-os. Fürtje: kicsi, hengeres, laza. Bogyói: kicsik, gömbölyűek, feketék, 1-3 magvúak.

Termesztési értéke: Hajtásai gyorsan fejlődnek, hosszúra nőnek. Sok hajtást nevel és azokat minden évben majdnem teljes hosszúságban beérleli. A legkorábban érő alanyfajták közé tartozik, hajtásai a Teleki 5C-vel azonos időben érnek. Filoxeratűrése jó, levélfiloxéra ellenállóképessége jobb, mint a Teleki-Kober 5BB-nek vagy a Teleki-Fuhr S. O. 4-nek. Jól gyökeresedik, a legjobb forradású fajták egyike. Affinitása a vizsgált fajtákkal kiváló. Lisztharmat ellenállósága jó, peronoszpóra ellenállósága közepes, de lényegesen jobb, mint a Fercal vagy a Chasselas x Berlandieri 41B fajtáké. 2000-ben a száraz, aszályos évben szárazságtűrő képességét is bizonyította.

Laboratóriumi és szabadföldi vizsgálatok szerint méasztűrése kiváló. A meszes talajok fajtája lehet, de megfigyeléseink szerint a növekedése a savanyú talajokon is erőteljes.

Erős növekedése, nagy vesszőhozama, jó vesszőbeérése miatt a leggazdaságosabban termelhető alanyfajták közé tartozik. Jól kezelt alanytelepen a 120-140 000 db/ha oltásra alkalmas vessző évről-évre biztosítható. Kísérleti és üzemi vizsgálatok szerint az oltványok eredési %-a a Berlandieri x Riparia keresztezésből származó fajtákat felülmúlja. A külföldön előállított méasztűrő fajtáknál (Chasselas x Berlandieri 41B, Fercal) erősebb növekedésű, jobb vesszőbeérésű, peronoszpórára, lisztharmatra kevésbé érzékeny.

Laboratóriumi vizsgálatok szerint a fajta „aktív” védekezési mechanizmussal rendelkezik, felveszi a meszet, azt a leveleiben raktározza el anélkül, hogy a klorotikus tünetek jelentkeznenek. A kizáró típusúak (Chasselas x Berlandieri 41B, Rupestris du Lot stb.) védekezési mechanizmusa egy bizonyos koncentráció után megszűnik.

Az amerikai x európai fajok keresztezéseiből származó fajták (Chasselas x Berlandieri 41B, Fercal, Georgikon 28) nagy előnye, hogy jobban gyökeresednek, jobb a forradásuk és affinitásuk, nagyobb a méasztűrésük, mint az amerikai x amerikai fajok keresztezéséből előállított fajtáké. Az alany a nemessel együtt vastagszik, jobb a két komponens együttélése.

Telepíthetősége: elsősorban meszes, száraz talajokra javasolható.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A Georgikon Karon előállított szőlőfajták jelentős mértékben hozzájárulnak a szőlőtermesztési borászati ágazatunk nemzetgazdasági eredményeihez, országunk helyi értéke által növelik annak nemzetközi hírnevét.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Bakonyi K. /1999/: Otthont talált a Rozália a Ság-hegyen. Új-Kemenesalja. Jubileumi különszáma.

Bakonyi K. /2000/: Cserszegi fűszeres születeése és szaporodása. Millenniumi Szőlős- és Boroskönyv. Agroinform Budapest.

Bakonyi K. – Bakonyi L. /1989/: A korán érő Nektár. Kertészet és Szőlészet 38.évf. 12:6.

Bakonyi K. – Bakonyi L. /1995/: Minősített szőlőfajta a Nektár. Kertészet és Szőlészet. 44.évf. 7:4.

Bakonyi K. – Bakonyi L. /2002/: Magyar alanyneimesítés története és eredményei. International Journal Horticultural Science 17-18. külökiadás. Agroinform, Budapest.

Bakonyi K. – Bakonyi L. /2002/: History and results of rootstock breeding in Hungary. International Journal Horticultural Science. Vol 8, Number 1. VIII.th. International Conference on Grape Genetics and Breeding. Kecskemét.

Bakonyi K. – Bakonyi L. – Kocsis L. /1995/: Fehérborszőlő-fajták keresztezéses nemesítése. Növényneimesítési Tudományos Napok '94. MTA Január 16-17. Budapest. 76.

Bakonyi K. – Bakonyi L. – Kocsis L. /1996/: Alanyneimesítés Magyarországon. Kertészet és Szőlészet 45.évf.47sz.19.p.

Bakonyi K. – Bakonyi L. – Kocsis L. /1996/: Nemesítői észrevételek a fajtaváltásról. Borászati Füzetek 8. 2. 8-10. p.

Bakonyi L. /1992/: Chasselas szőlőfajta klónszelektálása Keszthelyen. Doktori disszertáció, Kertészeti Tanszék.

Bakonyi L. – Kocsis L. /1996/: Új magyar szőlőalany fajtajelölt a Georgikon 28. Új Kertgazdaság 2. 1. 78-80 p.

Hajdu E. /2003/: Magyar szőlőfajták (Varieties of Hungarian Grapes) Mezőgazda Kiadó, Budapest, 258pp.

Kocsis L. /1998/: Grape rootstock breeding in Hungary. VII éme Symposium International sur la Genetique et L'amelioration de la Vigne, Resumes (Communications Orales), France, Montpellier 6 - 10 Juillet 1998., C4.11.

Kocsis L. /2006/: A Pelso fehérbort adó szőlőfajta. Kertészet és Szőlészet, 55 (16):22.

Kocsis L. – Bakonyi L. /2000/: Szőlőalany nemesítés története Magyarországon. in. Csoma Zs. – Balogh I. Millenniumi Szőlős- Boroskönyv. A szőlő és bor Magyarországon. 271-275.

Kocsis L. – Bakonyi L. /2000/: A fehérbort adó szőlőfajta nemesítése Keszthelyen. in. Csoma Zs. – Balogh I. Millenniumi Szőlős- Boros könyv. A szőlő és bor Magyarországon. 299-305.

Kocsis L. – Bakonyi K. – Bakonyi L. – ifj. Kozma P. /1995/: Szőlőalany nemesítés eredményei Keszthelyen. Növényneimesítési Tudományos Napok '94. MTA Január 16-17. Budapest. 73.

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

www.georgikon.hu

III. MELLÉKLETEK

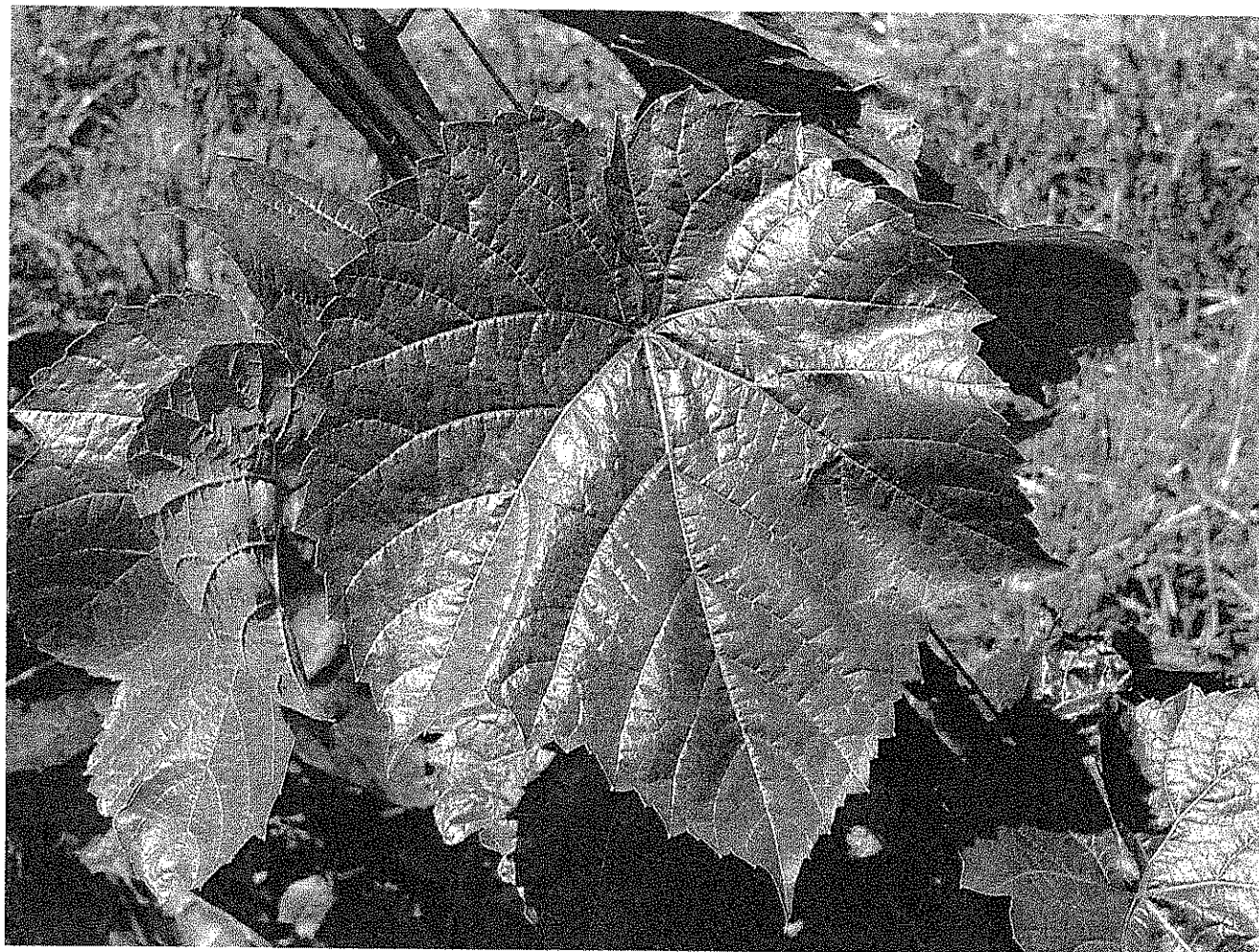
1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja
Fajtákat bemutató tájékoztató lapok.

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok,
támogató és ajánló levelek .....

3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat .....

.....

GEORGIKON 28

Szőlőfajták

Pátria

Szarmazása: Békonyi Károly és társai 1975-ben állították elő az Olaszrizling x Hámm-fajták keresztezésével. 2001-ben regisztrált állami elismerésben.

Életrétege: az állami elismerése után a Balaton északi részén, a Nyugat-Dunántúli Kezdi térségben.

Ámpelográfiai jellemzői

Töbke: erős növekedésű, merev hajlásokkal nevelő fajta. **Kövszár:** közepes vastagságú, sárgásbarna színűek, hengeresek, középhosszú rúkokúak, csipessók, pomológusok. **Rügyek:** kicsik, hegyesedők, lakóbarra, szimul, pókhálósok, gyapjások. **Levéllemez:** gyapjas, zöld színű, domború, laza hajlású zöld színű. **Érlelés:** közepes, közepesre érő szőlőképzés. **Levéllemez-kemény:** száraz, merev, árnyékban száradó, bőrszerű zöld színű. A levelek kétszeresen türeszes, melyen és ritkán bimbószárral. **Levelet színe:** és fonákja pókhálós. **Alveolák:** és a levélhajtó zöld. **Árnyék:** közepes, villás, ágas, tömött. **Átlagos fürtömege:** 180-200 g. **Bogyó:** kúszik, gömbölyűek, kissé oválisak, 14 x 14,5 milliméteresek, sárgászöldek, vastag héjűek, ledűsok, edesek, semleges ízűek. **Természet:** **Érlelés:** erős növekedésű, bőséges, a téli fagyoktól, a szárazságtól jól bír. **Szeptember végén,** október elején érlel, október 20. 17-18 mm-es bogyó, hidegbb évi időjáráson is beéri. **Rövidcsapos:** metszés mellett is bőven terem, erős növekedésű, majd szálvesszőzhető. **Bor:** az Olaszrizlinghez hasonló, de annál savasabb, illat- és zamattanyagokban gazdagabb. **Ízesen,** harmonikus, elegáns minőségű, bort adó fajta. **Teljelettség:** az állami elismerés után a Dunántúli nyugati részén kezdik telepíteni. **Szárazságtűrő:** majd elsősorban meleg, száraz területek alkalmasak. **Bortípus:** ellenálló-képességű, jó savtartalom, képességű, majd termése sokáig a tőkén tartható, alkalmas késői szüretelésű minőségű borok előállítására.

Szőlőfajták

Rozália

Szarmazása: Békonyi Károly és társai állították elő 1980-ban az Olaszrizling x Hámm-fajták keresztezésével. 2001-ben regisztrált állami elismerésben.

Életrétege: A Balaton északi részén, Zala és Vas megyében kezdik telepíteni. **Ámpelográfiai jellemzői**

Töbke: erős növekedésű, aránylag nagyszámú, mereven álló vesszőt nevel. **Kövszár:** közepes vastagságúak, hengeresek, egyenesek, lakóbarak, közep-hosszú rúkokúak. **Rügyek:** közepes nagyságúak, barna színűek, hegyesedők, csipessók. **Levéllemez:** bíboros-zöld, gyapjas, nyitott, domború felületű. **Levéllemez-kemény:** közepes-nagyságúak, őszödléteűek, homorúak, hólyagos felületűek, sötétzöld színűek, ékharigúak, merevek, néha száradó, bőrszerűek. **Levéllemez-kemény:** árnyékban száradó, bőrszerűek. **Levelet színe:** és fonákja pókhálós. **Levéllemez:** zöldes, tövük vörös, erősen közepes. **Fürtömege:** 170-200 g. **Bogyó:** közep-nagy, ágas, tömött, rövid, széles. **Fürtömege:** 170-200 g. **Bogyó:** kicsik, gömbölyűek, 13,5 x 13,5 mm nagyságúak, rozsaszerűek, vastag héjűek, edesek, semleges ízűek, ledűsok.

Természet: **Érlelés:** erős növekedésű, nagy tömörzetű, bőséges, a szárazságtól jól bíró fajta. **Szeptember végén,** október elején érlel. **Jó cukorképző:** 17-19 mm-es bogyó, hidegbb évi időjáráson is beéri. **A must színtartalmára:** nagy arányú, mély, a hidegebb időjárásokon is bőven terem, 6-7 db/fő közepes, 7-9 g közötti. **Rövidcsapos:** metszéssel is bőven terem, 6-7 db/fő rügyerhosszal a termés hozama ellen a 10-12 l/ha termés mennyiségét. **Csápadékos években:** szüret előhárításra hajlamos, a szüret előtti levelezést megakadályozza. **Bortípus:** harmonikus, illat- és zamattanyagokban gazdag, elegáns bort adó fajta. **Közvetlen:** Kalmár-baklónitűre szőlőszőlő, a szőlőszőlő telepítésére a Balaton-területen. **Bortípus:** majd elsősorban meleg, száraz területek alkalmasak. **Bortípus:** ellenálló-képességű, jó savtartalom, képességű, majd termése sokáig a tőkén tartható, alkalmas késői szüretelésű minőségű borok előállítására.

Teljelettség: közepesre érő, majd a hűvösebb Nyugat-dunántúli bor-területre alkalmas. **Kímélő:** szárazságtűrő, alkalmas, teszi arra, hogy a száraz, meleg felületen húzómozgás ideig nagy és jó minőségű termést adjon.

Szőlőfajták

KORONA

Szarmazása: Bakonyi Károly és farsói állították elő a 1967-ben a Juhfark x Husai Olívet fajlak keresztezésével 2001-ben részszőlő állami elismerésben.

Elterjedése: a Balaton északi partján, és a Somló hegység találhatói. Kiseb településeken.

Zsápközpontú jellemzői

Fajtája: erős növekedésű, vastag, merev vesszőkkel nevelt. **Levegő:** vastag, szűkcsomós szőlőcsomók, csupaszok, gyéren pontozottak. **Közepek:** nagyok, rompasz, körpáncsban szőlők, polkadosan szorozottak. **Levél:** nagy, ovális; zöldesbarna színű. A fahajtás zöld és gyapjas szőrzetű. **Levegő:** nagy, merev, erős, glóri, oldalsó, zöld, hokagos felületű, kemény, merev állású, néha en szelőd, borszerű. A levek színe csupasz, tömök, szorosodó. A levek széle kérszerűen fűrészes, mélyen és ritkán bemetszett. A levélrétk zöldes. **Fűrés:** közepes, merev, rális, keskeny, közepesre szűk, tömött. **Átlagos bűrtömeg:** 150-160 g. **Bogyó:** kicsik, meggyutak, sárgászöld színek, vastag bájlat. 15 x 14 mm nagyságúak, savasak, semleges ízűek.

Termesztési értéke: erős növekedésű, betermő, szkeptimber végén, októbet elején szüretelhető. 18-20 mustolka minden évben beér. **Toppedesre** hajlamos, ezért jó egyaráttban a topped, termés mustoka a 22-25. **Mimo-otis** életében. A termés sára magos, mustban mért sava 9,1-12% közötti. Szőlőkorhadszátánban hajlamos, kemese sokat a főkén tartható, magos savanykúba márt savanykú nem kell tartani. **Kövdes:** apas, mezzel szőlő, erős, de erős növekedése márt szőlőszőlőre. **Szür:** lombja a zöldmunkát megvárja.

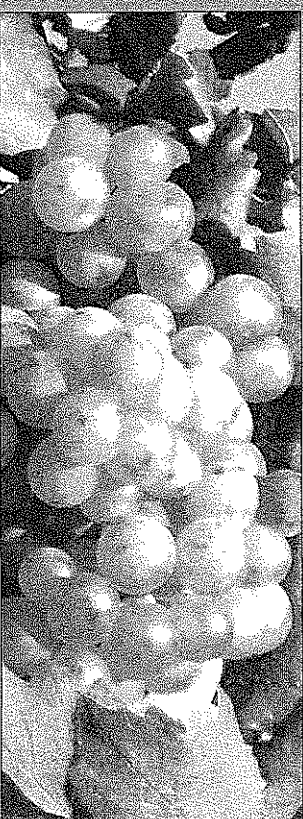
Bor: kemény karakterű, egy két éves felteléstől sava hányadhat. **Már:** és íze márványos, gazdag, sava bor a juharkhoz hasonlós, erős, kesői szüretel különleges minőségű bort ad. **Borok:** több borszerűségű díjaztak.

Telepítés: A Balaton északi részén és a somló borvidékén, kezdők telepíteni. **Savas** termése márt az alábbi borvidék egyik értékes fajtajelke.

Szőlőfajták

NEKTAR

Szarmazása: Bakonyi Károly és farsói 1970-ben állították elő a Juhfark x Csere szőlő fűrészes fajlak keresztezésével. 1994-ben részszőlő állami elismerésben. **Elterjedése:** Kiseb mennyiségben az ország minden termővidékén megtalálható. Két megében szerepel az ajánlott fajlak között.

Jámpalozó jellemzői

Fajtája: közepes növekedésű, hazai lombosított, kessze, közepes vastagságúak, közepes főköz hosszúságúak csupaszok, sárgásbarna színek, csikósak. **Levegő:** kesik, hegyesedők, barnák csupaszok. **Levegő:** barnászöld, polkados, fűrészes, nyírt, kintén. **Levegő:** kicsi, zöld, sima felületű, kiregának a száma változó. **Fűrés:** nyírt, oldalabter közepes mélységűek, keskenyek. **Levegő:** színe sötétzöld, fűrészes zöld, erős, kecsi, széle sekélyen és ritkán bemetszett. **Szövet:** kemény, könnyen szakadó, zsírós és fűrészes. **Levegő:** erők zöldek, fűrészes, halványpiros. **Levegő:** kesik, pihos, zöld.

Fűrés: közepes, aprós, közepesen tömött, fűrészes, átlagos, 180-200 g. **Bogyó:** kicsik, gömbölyűek, 14,5 x 14,5 mm nagyságúak, arany-sárga színek, pontozottak, rozsdabarnak, ropogósak, ledusok, edesek, muskoldyos, fűrészes ízűek.

Termesztési értéke: Közepes növekedésű, viszonylag kevés hajtást nevelő fajta. Kesői fakadású, termőképessége jó, de szőlőkészítés mértékű igényel, mert a vesszők, also két három nagy keves termése hoz. **Peronospora** és **liszt-harmat ellenállósága** közepes, borszerű ellenállósága kitűnő. **Levegő:** szkeptimber közepes, végén szüretelhető fajta, 18-20 mustolka minden évben beér. **Termése** az egyárak többségében egy borszerű is a főkén tartható, nem rothad. **Toppedesre** hajlamos. **Bor:** jellegzetes karakterű, intenzív, aromás, fűrészes-muskoldyos illatú. **Savas,** harmonikus, elegáns bort adó fajta. **Toppede** terméséből különleges minőségű bor készíthető.

Telepítés: engedelgyeztet fajlaként telepíthető. **Külső:** sárga borvidékén, a Csere, Balaton-mélték, Muravidék, Baoskan, Cegléd, Duna-mélték, Kiskőrös és Kiskunhalas. **Külső:** sárga borvidékén, a Kiskunhalas, Kiskunmajska köztelekben.

